No. 28.

BATAVIASCHE COURANT.

ZATURDAG . *den 5den Mei* 1827.

OFFICIEEL GEDEELTE.

Zijne Excellentie de Kommissaris Generaal heeft, bij besluit van den 30sten april j. l. no. 9, gesupprimeerd de posten van officier van kleeding en wapening bij de 1ste en 4de bataillons der 19de afdeeling nationale infanterie, bij de verschillende bataillons der 20ste afdeeling en bij de bataillons van het regiment artillerie, met bepaling dat de gemelde functien, zonder verdere belooning, door de kwartiermeesters zullen worden waargenomen.

Voorts heeft Zijne Excellentie, bij besluit van den 3den dezer no. 20, in de administratie van het Militair Departement eenige vereenvoudigingen en bezuinigingen daargesteld, en gemeld departement verdeeld in vier afdeelingen, als:

Eene voor het personeel van het Leger,
» » » materieel der artillerie,
» » de Genie, en
» » Militaire Administratie;

waarvan het algemeen bestuur aan een Chef is opgedragen; zijnde, bij besluit van dezelfde dagteekening no. 21, de Generaal Majoor *van Geen*, kommandant der troepen, als zoodanig gecontinueerd.

BATAVIA, *den 4den mei 1887.*

Zijne Excellentie de Luitenant Gouverneur Generaal meldt, bij Deszelfs rapport van den 28sten april jl., aan Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal, het volgende, aangaande eenen togt, welke door den kolonel *Cleerens* naar *Camiri-ombo* is gedaan, ter verdrijving van de muitelingen uit die streeken.

« De kolonel *Cleerens*, kommandant der troepen in de *Kadoe*, rapporteert mij bij zijn schrijven van den 25sten dezer, dat, daar bij hem het berigt was ontvangen, dat de muitelingen zich andermaal nabij de dessa *Camiri-ombo* verzameld hadden, hij het voorzigtigheidshalve noodig had geoordeeld hen weder uit zijne nabijheid te moeten verdrijven, en te dien einde den 21sten dezer weder derwaarts was gemarcheerd, met inachtneming van dezelfde dispositien als bij de vorige expeditie in die streeken, vermeld in mijn rapport aan Uwe Exellentie van den 6den dezer n°. 212. (*medegedeeld in ons no. 19*).

« De vijand had, even als de laatste keer, zijne positie weder op den berg *Soeroe-lajoe* genomen, doch door het planten van borangs als anderzins de toenadering dier positie, door de natuur reeds zoo sterk, nog moeijelijker gemaakt. Het gelukte niettemin den luitenant *de Ficquelmont* met het geschut den steilen bergrug tot zoodanige hoogte te beklimmen, dat eene goede stelling aangenomen konde worden; terwijl de luitenant *de Salis* met een peloton infanterie deze beweging met zoo goed gevolg ondersteunde, dat de vijand spoedig zijne positie moest verlaten, en *Camiri-ombo* door onze troepen konde worden bezet; bij welke gelegenheid een flankeur door een geweerkogel en eenige andere manschappen door borangs gewond werden. — Na dezen eersten aanval oordeelde de vijand het niet raadzaam zich lang in zijne tweede positie te *Batoe Benting* te verdedigen, en verliet dezelve zoodra hij door het tirailleur vuur van het tweede peloton infanterie van den kapitein *de Vries*, ondersteund door de pelotons van de luitenants *de Salis* en *van Kempen*, aangevallen werd, waarna hij ook in allen spoed terug trok.

« In deze kleine expeditie, die voor onze troepen hoogstvermoeijend moet zijn geweest, heeft de luitenant *de Ficquelmont* zich bijzonder doen opmerken, door het plaatsen van zijn geschut in korten tijd op eene merkelijke hoogte.

« Den 22sten is de kolonel met zijne troepen en den pangerang *Mangkoe Diningrat* in de *Bageleen* opgerukt tot aan de dessa *Sanngald*, en nergens muitelingen meer ziende, langs *Camiri-ombo* weder naar *Minoreh* terug gekeerd.

« Mijne laatste berigten van *Djocjokarta* loopen tot den 25 dezer en bevatten dat alles aldaar rustig was."

—Berigten uit de residentie *Kadoe*, van den 26sten april j. l., melden dat de muitelingen zich bij voortduring in de nabijheid van de zuidelijke grenzen dier residentie ophouden, met het voornemen, zoo als gezegd wordt, om na den afloop der *Poeassa* weder in het Probolingosche te vallen.

Dipo Negoro bevond zich steeds te *Banjoemening* en hield zich onledig met het volbrengen van eenige godsdienstige plegtigheden.

In de genoemde residentie heerschte overal de meeste rust en de wegen waren over het algemeen vrij veilig.

Uit de residentie *Bezoekie* wordt gemeld, dat de kusten derzelve, sedert eenige dagen, door zeeroovers verontrust worden, welker euvelmoed zoo verre is gegaan, dat zij zich niet ontzien hebben van een visschers vaartuig ter reede en in het gezigt van *Panaroekan*, van deszelfs equipage, bestaande uit vier man, te berooven.

Naar luid van ontvangene berigten, zoude onder de Sumanapsche eilanden *Gilie-radja* en *Gilie-doewa* eene aanzienlijke hoeveelheid roovers praauwen aanwezig zijn, waarbij een vaartuig opgemerkt is, hetwelk op 60 voeten lengte werd geschat. Op de hoogte van de dessa *Tjotek*, gelegen tusschen *Sumberwaroe* en *Kaap Sendana*, is eene praauw, komende van *Sumbawa* en naar *Sumanap* bestemd, door een zeeroovers vaartuig aangedaan, hetwelk acht lila's en een zwaar stuk geschut voorop voerde. De roovers hebben zich echter vergenoegd met van den juragan eenige provisien te eischen en hebben denzelven verder ongemoeid gelaten. Gedurende eenige oogenblikken aan boord van het roovers vaartuig overgebragt zijnde met een' zijner bedienden, had deze laatste intusschen eenige in ijzers geklonken boeginezen opgemerkt, waarvan een aan den gemelden bedienden te kennen gaf, dat hij met een vaartuig genomen was op de hoogte van het eiland *Mandelika*, en dat bijna te gelijker tijd eene brik in handen der zeeroovers was gevallen.

Z. Ms. schoener IRIS, gekommandeerd door den luitenant der eerste klasse *Boedrie*, welke den 23sten april j. l., ter reede van *Bezoekie* is gekomen, heeft berigt den 17den en 18den te voren, in de nabijheid der eilanden *Gilie-doewa* en *Gilie-radja*, met zeven roovers vaartuigen slaags te zijn geweest en dezelve eene goede les te hebben gegeven, doch uithoofde van de ligging der eilanden en der ondiepten geene gelegenheid gehad te hebben om dezelve geheel te vernielen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARYS, *den 7den december.*

Bij een naauwkeurig onderzoek is het den beroemden *Ch. Dupin* gebleken, dat het noorden van Frankrijk meer dan twee maal zoo veel kinderen ter school zendt, dan het zuiden en dat deze verschillende verbreiding van het volks-onderwijs een zoodanigen invloed heeft op de algemeene welvaart, dat de bewoners van het noorden in staat zijn, om, onder min gunstige omstandigheden, zoo van lucht-, als van landstreek, meer dan tweemaal zoo veel dan die van het zuiden in de lasten van den Staat te kunnen dragen.

den 8sten december.

De nieuws-papieren van Lissabon tot den 21 en 22 november, met den gewonen post overgebragt, maken nog geene melding van de ondernemingen der portugeesche uitgewekenen tegen hun vaderland, maar in bijzondere brieven uit genoemde stad wordt gemeld, dat men berigt had ontvangen dier woelingen, en dat men de troepen, welke destijds uit Algarve waren teruggekeerd, terstond naar het noorden had gezonden, in het vol vertrouwen, dat dezelve genoegzaam zouden zijn, om den aanslag te verijdelen; dat men er tevens verscheidene staatsgevangenen, zoo uit het noorden als uit het zuiden, had aangebragt en in verzekerde bewaring gesteld; als, onder anderen, den gedeputeerden *Mascarenhas*, die zich aan het hoofd had geplaatst van het zoogenaamd regentschap van Tavira.

De berigten uit Madrid tot den 2den december, welke langs eenen buitengewonen weg moeten zijn aangebragt, maken melding van zekere zeer ernstige nota van den britschen ambassadeur, en eene daar op gevolgde officiele verklaring van den fungerenden minister van buitenlandsche zaken, den heer *Salmon*, houdende, dat Z. M. de Koning van Spanje den inval der portugeesche deserteurs hoogelijk afkeurde en bevelen had gegeven, om alle dezelve 60 uren van de grenzen te verwijderen, enz.

Omtrent de bewegingen der opstandelingen scheen men ook nog destijds in Madrid zeer onvolledige berigten te hebben; alleen kwam men daarin overeen, dat zij de grenzen werkelijk waren overgetrokken. De monarchalen verzekeren daarenboven, dat zij met de portugeesche troepen slaags zijn geraakt; dat een deel der constitutionelen tot hen is overgegaan, en dat daarop de laatstgenoemde zijn terug getrokken. De bijzonderheden, deswege van die zijde medegedeeld, komen daarop neder, dat de constitutionele bezetting van Braganza den 20sten november op het gerucht van den aantogt van *Silveira*, die stad heeft verlaten, maar, door 600 man van Oporto komende versterkt, dezelve op nieuw heeft bezet, en zelfs de opstandelingen is te gemoet getrokken; dat beide de partijen den 23sten handgemeen zijn geraakt, en den geheelen dag hebben gestreden, doch dat de *Miguellites*, zoo zij zich noemen, de bovenhand hebben behouden en den 24 Braganza hebben bezet; dat de stad geplunderd is geworden en dat de grens-militie zich bij de opstandelingen heeft gevoegd.

Deze berigten worden in zeker opzigt bevestigd door het ministerieel berigt van heden, hetwelk stellig verzekert, dat de markies *de Chaves* den 26sten bezit heeft genomen van het kasteel van Braganza, en er bijvoegt, dat de deserteurs uit Estremadura den 24sten de provincie Beira zijn binnen getrokken; de bijzonderheden vereischen echter nog nadere toelichting. Men ziet met ongeduld nadere berigten te gemoet aangaande de eerste gevolgen van dien aanslag, van welke veel schijnt af te hangen.

Het bevestigt zich, dat de spaansche kloosters wapenen en geld hebben verstrekt, en dat 8 millioenen uit Frankrijk zijn gezonden. Onze ministerielen oordeelen nu, dat de spaansche regering niet verantwoordelijk is voor deze bewegingen en deswege niet kan worden gemoeid, maar dat het eene zaak is, welke alleen Portugezen betreft en door Portugezen moet worden beslist.

NEDERLANDEN.

BRUSSEL, *den 8sten december*.

De tweede kamer is heden in committé generaal vergaderd geweest. Men wil, dat in die bijeenkomst twee voorstellen zijn gedaan, strekkende, om aan de dagbladschrijvers gelijke voorregten toe te kennen voor het opteekenen van het verhandelde ter vergadering; een van den heer *Hooft* en een van den heer *de Brouckere*, welke beide naar de afdeelingen zijn verzonden tot nader onderzoek. Volgens een onzer dagbladen zoude dit onderzoek niet spoedig kunnen afloopen; daar dezer dagen de antwoorden van regeringswege op de schutterijen en het buitengewoon budjet van 1827 zijn ingekomen.

Den hier onderstaanden brief, bij de redactie ingekomen, plaatsen wij, zoo als dezelve is, zonder ons eenige de minste aanmerking te veroorloven omtrent de *delicate kwestie*, die door den *vriend van vaderlandsche deugd* behandeld wordt. Hij is wel zeer vriendelijk van te geloven, dat wij meer dan bij in staat zijn, om hier iets over te zeggen; ons bedunkens is er in den brief genoeg gezegd, zonder dat het noodig zij daarvan in een wijdloopiger artikel gewag te maken; veelligt ware het beter geweest, met de inzending van dergelijke brieven nog wat te wachten; uit dat zelfde grondbeginsel, zal men mogelijk ook wel zeggen, ware het beter geweest, denzelven niet op te nemen? . . Maar daar de redactie, door aan te nemen al dat gene, dat eene nuttige strekking heeft, een ieder wil aanmoedigen om het zijne bij te dragen, heeft zij gemeend, dit stuk niet te mogen achterwege houden. Zij neemt nogtans bij deze de vrijheid ieder inzender indachtig te maken, dat er bij haar een groot onderscheid wordt gemaakt, tusschen *couranten-stof* en *zedekundige vertoogen*.

S.

Aan den Redacteur van de Bataviasche Courant.

MIJN HEER!

Het is met niet weinig genoegen dat ik ontwaard heb, dat door de goedgunstige dispositie van het Gouvernement uw blad eene nuttiger en doelmatiger strekking heeft bekomen, dan hetzelve tot dus verre heeft gehad. Uwe verzekering, dat al het geen dat tot het algemeen welzijn van deze gewesten slechts eenigzins dienstig kan geoordeeld worden, van harte welkom bij de redactie zou wezen, en in de courant zou worden opgenomen, heeft mij de hoop doen koesteren, dat op eene menigte punten, waarop tot nu toe eene volkomen stilzwijgenheid in acht is gehouden, men nu van tijd tot tijd die bijdragen zou ontvangen, die niet alleen in staat zijn om over dezelve dat licht te verspreiden waarna het publiek, zoo *hier* als in het *vaderland*, verlangt, maar ook ten bewijze strekken, dat de vriend en voorstander van al wat goed en nuttig is, en wat tot de bevordering van *deugd* en *zedelijkheid* strekken kan, geen gelegenheid die hem nu gegeven wordt, werkeloos zal laten voorbijgaan, maar dezelve aangrijpen, om, voor zoo veel in hem is, bestaande gebreken te verhelpen, (ten minsten aantewijzen, ten einde zij door een weldadig bestuur verholpen zouden worden) en afwijkingen, die tot schande van eene godsdienstige en van oudsher door hare deugden eerbiedwaardige natie strekten, tot die strenge grondbeginselen terug te brengen, die zoo veel tot het inwendig geluk van een volk, en tot de uitwendige *eerbiedwaardigheid* van hetzelve bijdraagt. Daar ik als een opregt Nederlander niets vuriger wensch dan dat alle mijne landgenooten in deze gewesten, waar zij in onmiddelijke aanraking met zoo vele vreemde natien zijn, zich in alle hunne handelingen in dat daglicht toonen, dat zoo zeer geschikt is om dien zedelijken invloed daar te stellen, die van zoo veel belang is ter bereiking van onze *staatkundige* en *mercantile* inzigten in dezen archipel, zoo hoop ik dat UEd. het mij ten goede zal duiden dat ik van *tijd* tot *tijd* uwe aandacht vestige op eenige bijzonderheden, die mij der moeite wel waardig voorkomen, van onder het oog van het Gouvernement en van het publiek te worden gebragt.

Als ik beter schrijven kon dan ik werkelijk doe, mijnheer de redacteur, had ik u reeds lang een *artikeltje* toegezonden over iets, dat mij, vooral bij mijne komst (want men wordt helaas aan alles gewoon) magtig tegen de borst stond, en waaromtrent geloof ik het te wenschen is, dat het Gouvernement de grootste omzigtigheid in acht neme. Ik bedoel het *adopteren* en *legitimeren* van kinderen buiten *echt* geboren. Het schijnt, na het geen dat ik daarvan heb opgemerkt, en van sommige menschen zelfs vernomen heb, dat men in vroegere jaren op dat *chapiter* niet zeer streng was, en dat, als deze of gene, vooral *groote heer*, eens een ongelukje had, hij, wel verre van dat zoo zorgvuldig mogelijk te verbergen, ten einde ten minste de publieke *decentie* te ontzien, niet alleen *Signos* of *Nonna* met zijne wettige kindertjes groot bragt, maar eindigde met ten *detrimente* van dezen, of ten kosten van zijne *wettige afgenamen*, brieven van *legitimatie* bij de hooge overheid te verzoeken, die dan, zoo niet *meest altoos*, toen *zeer dikwijls* dezelve verleende. De gevolgen, die dit vaak voor de *respectabelste* familien gehad heeft, zijn gemakkelijk nategaan, en behalve het schaamtelooze dat er in gelegen ligt, en de nadeelige invloed die het op de zedelijkheid uitoefent, heb ik er dit voornamelijk tegen, dat, zoo lang als het Gouvernement omtrent het *legitimeren* van natuurlijke kinderen niet de grootste strengheid in acht neemt, de helaas alhier, zoo vaak, met voeten getreden ingetogenheid, dat sieraad van eene beschaafde maatschappij, nooit volkomen haren zachten luister zal doen schijnen en haren weldadigen invloed zal doen heerschen.

Ik moet het nogtans bekennen, ter eere der regering van den Baron *van der Capellen*, dat de waardigheid van zijne levenswijze, de deftigheid van zijne manier van zijn, en de openlijke prijs die hij stelde op menschen, die in hunnen huisselijken kring braaf en ingetogen leefden, veel bijgedragen hebben, om de schaamteloosheid, waarmede in vroeger tijden, *oud* en *jong* zich aan de grofste zinnelijkheid overgaven, binnen zekere grenzen te bepalen. Het was ten minsten zoo verre gekomen, dat men zich niet openlijk ten toon durfde stellen, wel wetende dat men alsdan met eene *Zwarte Kool* aangeteekend stond, en dat men van die aanteekening rekenschap hield, bij voorkomende gelegenheden. Gelukkig de ambtenaren en de maatschappijen die in de zedelijkheid hunner hoofden eene noodzakelijkheid vinden, van ten minsten den schijn van zedelijkheid te moeten aannemen. Het is al veel gewonnen als men de menschelijke driften ontzag weet in te boezemen, en ze weet te beletten van zich schaamteloos en zonder eenige vrees ten toon te stellen.

Maar dit is nog niet genoeg. Het ware te wenschen, dat men konde beletten, dat ooit het *kwade* de voorregten van het *goede* konde genieten! Dit behoort in het algemeen wel tot *de pia vota*, maar ik geloof, mijn heer de Redacteur, dat in het bijzondere geval, dat ik bedoel, een streng en stellig geprononceerde wil van het Gouvernement, van nooit, in navolging van het geen in ons gezegend Vaderland plaats heeft, dan in zeer zeldzame gevallen, brieven van *legitimatie* toe te staan, in deze streeken van de gelukkigste gevolgen zou wezen op de publieke moraliteit. Dan zou de regering veelligt, zoo als wij meenen te weten, dat in vroegere dagen heeft plaats gevonden, zich niet meer schaamteloos en strafeloos, rekwesten zien aanbieden, waarin door eenen Vader brieven van legitimatie werden verzocht, voor *drie, vijf* en *zeven kinderen*, bij *drie, vijf* en *zeven verschillende moeders* verwekt. Dan zou men waarschijnlijk spoedig ophouden eenen man nog *braaf* te noemen, die aan zijne wettige kinderen, *broeders* en *mede erfgenamen* tracht te bezorgen, die hij zich moest schamen van ooit in de societeit te durven *produceren*. Dan zou men eindelijk niet langer zien, dat vrouwen, om de rust in het huisgezin te bewaren, aan de bastaarden van hare mans dezelfde zorgen moeten besteden, die zij aan haar eigen bloed alleen verschuldigd zijn.

Ik weet het, mijnheer de Redacteur, dat er gevallen kunnen bestaan, dat het bijna pligt wordt om van een eens aangenomen goed grondbeginsel aftewijken, maar dat zijn *exceptien*, en die bewijzen niets tegen den algemeenen regel; en het is die algemeene regel, geloven wij, die door de Regering ter handhaving van hare eigene waardigheid, en ter ontwikkeling van die stille deugden, waarbij een *staat*, eene *kolonie* zoo als deze is, zich altoos het beste zullen bevinden, in deszelfs volle kracht moet uitgeoefend worden.

Geloof gij niet, mijnheer de Redacteur, dat als het bestuur waar onder wij thans leven alzoo deszelfs invloed aanwendt om met klem deszelfs afkerigheid van alles wat tegen zedelijkheid en deugd strijdt, aan den dag te leggen, dat dan de *achtbaarheid* van het Nederlandsche volk er bij winnen zal, en dat de beschouwing van de gestrenge handhaving van alle maatschappelijke en godsdienstige instellingen, op de inlandsche bevolking, die ons gade slaat, den gelukkigsten indruk zal maken. Ziende dat wij van onze zijde ons stiptelijk houden aan dat gene, dat de wet van *God* en die van den *Staat* gebiedt, zal hare achting en ontzag voor ons vermeerderen, en wij zullen van dag tot dag, dat gezag der deugd herwinnen, dat vaak meer bewerkt dan de grootste magt.

Als mijne krachten toereikende waren, zou ik u het een en ander over deze zoo belangrijke stof voor uw blad hebben medegedeeld, maar daar ik gaarne beken dat die taak u beter is toevertrouwd, vergenoeg ik mij alleen, met u de stof op te geven, en verblijf mij reeds in het vooruitzigt van over eenige dagen mijnen wensch, die niets beoogt dan de *waardigheid* van mijne landgenooten, vervuld te zien.

Ik heb de eer met achting te zijn,
Mijn Heer de Redacteur,
Uw onderd. en Dw. Dienaar.
Een vriend van Vaderlandsche deugd.

SOERABAIJA, *den 28sten april 1827.*

SCHEEPSBERIGTEN.

STRAAT-SUNDA.

Ingezeild.

Met 2—schip *Marij en Hillegonda*, Glazener, van Rotterdam den 26sten december 1826, naar Batavia, passagiers: mejufvrouw van Rijn, en de heer Wintink. — Eng. schip *Dante*, Gray, van De Kaap de Goede Hoop den 14den maart, naar dito. — schip *Baron van der Capellen*, Peter, van Amsterdam den 26sten december 1826, naar dito, passagiers: mejufvrouw Westerman en zoontje, 1ste luitenant Brett, 2de luitenant Brugers, doctor Eichhoven, en de heeren Ludwig, Gunske, Vettmas, met 73 militairen.

Doorgezeild.

Met 1—Amerik. schip *Jhs. Scattergood*, J. Philips, van Philadelphia den 14den januari, naar Canton, passagier: de heer W. A. Smith.

BATAVIA.

Aangekomen.

Geen.

Vertrokken.

Met 4—brik *Clementine*, Abdul Rachman, naar Samarang.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. fregat *Melampus*; korvet *Atalante*; schepen Mansoor, Concordia, Oemar Oesman, Marquis of Hasting, Handel Maatschappij; brikken Josephina, Fatahilwahap, Willem; schooners Transfer, Swift, Dries, Anna.— Eng. schepen Phoenix, Maryan Sophia, Huskisson; brik Ulysses. — Amerik. brik Donabe. — Chinesche jonken Hokgoan, Hokhien, Hongband.

SAMARANG.

Aangekomen.

April 28—Arab. brik *Marzoek Aseela*, Sech Alie, van Cheribon, Tagal en Pekalongang.

Vertrokken.

Geen.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

April 26—Zr. Ms. roei-kanonneer-booten *No.* 14 en 15, luitenant der 2de klasse G. W. Willigers, en kadet P. F. van Epen, beide van Makasser den 21sten april. — dito brik *Siwa*, luitenant der 1ste klasse J. Ligtvoet, van dito den 21sten dito.

Vertrokken.

April 27—Zr. Ms. roei-kanonneer-booten *No.* 14 en 15, luitenant der 2de klasse G. W. Willigers, en kadet P. F. van Epen, beide koersstellende om de west.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. fregatten *Dageraad*, *Bellona*; brik *Siwa*; schepen Manok, Oey Sinjo, Mastora, Bonnijnan, Fatal Barie, Esperance, Laju; brikken Sheva, Teksing, Kampar, Experiment, Philotax; bark Radjawalie. — Chinesche wankang Hunkin.

ADVERTENTIEN.

De Resident van Batavia eene inschrijving geopend hebbende, voor de levering der ondervolgende stal en andere benoodigdheden, ten dienste der posterijen, als:

Voor Batavia en ommelanden.

85 stuks Roskammen en } Europesche, volgens ten postkantore
85 » Rosboenders. } berustend model.

Voor de afdeeling Buitenzorg.

87 stuks Roskammen en } als boven.
87 » Rosboenders, }
9 groote padie Kuipen.
9 Draagbalies.
18 Emmers.
9 groote Lantaarns.
130 Grasbakken.
12 groote Scharen.
173 Stal Halsters.
4 Zadels met Toomen.
3 Brieventasschen met draagriemen.
28 nieuwe Leidsels voor 4 paarden.

Noodigt de gegadigden naar deze leverantie, om hunne billjetten van inschrijving ten zijnen bureele in te zenden, voor of op den 10den mei aanstaande, wanneer deze inschrijving zal gesloten worden; zullende de op voornoemde plaatsen, zonder kosten, te leveren artikelen, moeten zijn ten genoege van den postmeester te Batavia en assistent resident te Buitenzorg.

De Resident voornoemd,
BATAVIA, VAN HOGENDORP.
den 30sten april 1827.

—De Resident van Batavia maakt mits deze bekend, dat op zaturdag aanstaande, den 5den dezer, aan het kleeding pakhuis, des ochtends te 10 ure, publiek, voor rekening van het Gouvernement, zal worden verkocht:

Eene partij *tin*, te Muntok aftehalen.

Eene partij *lijwaden*, mitsgaders eene hoeveelheid van 64 ponden *vlugge nooten muskaat olie*, en eindelijk, een partijtje beschadigde *koffij*, en zulks op zoodanige voorwaarden, als ten dage der verkooping zullen worden bekend gemaakt.

De Resident voornoemd,
BATAVIA, VAN HOGENDORP.
den 1sten mei 1827.

—De Resident van Samarang brengt bij deze ter kennis van alle eigenaren van vaste en onroerende goederen, in deze residentie gelegen, dat de belasting van het 1 pCt. op de getaxeerde waarde van vastigheden en onroerende goederen, zal worden geheven over het jaar 1827, in de maand mei aanstaande, en dat deze perceptie zal worden gedaan overeenkomstig art. 49 en 50 der, bij publikatie van den 28sten januari 1823, gearresteerde ordonnancie op het middel der verponding, door hem Resident, waarnemend kollecteur der landelijke inkomsten; zullende daarvoor dagelijks, zon- en feestdagen uitgezonderd, worden gevaceerd ten zijnen kantore in het stadhuis, van 's morgens 9 tot 11 ure.

De Resident voornoemd.
SAMARANG, H. J. DOMIS.
den 28sten april 1827.

—De Resident van Samarang roept bij deze op alle degenen, die genegen mogten zijn aan het Gouvernement tegen betaling aftestaan transportkarren, draagpaarden, ossen, enz.; kunnende de zoodanigen zich aanmelden bij den luitenant-kolonel, onder-inspecteur der militaire administratie in deze militaire afdeeling.

De Resident voornoemd,
SAMARANG, H. J. DOMIS.
den 28sten april 1827.

—Op woensdag den 16den mei eerstkomende, des morgens te 9 ure, zal onder nadere approbatie van het Gouvernement, door den majoor, eerst aanwezend ingenieur der eerste groote militaire afdeeling, te Weltevrede, publiek worden uitbesteed:

Het doen van kapitale reparatien aan de noordzijde van den kavallerie stal, litt. F, no. 3, binnen het kampement te Rijswijk.

De voorwaarden van dit werk zullen, acht dagen voor de uitbesteding, in de Hollandsche en Chinesche talen ter lezing liggen ten kantore van den eerst aanwezenden ingenieur voornoemd, van des morgens negen tot twaalf ure, door wien tevens alle mondelinge onderrigtingen, des verlangende, gegeven zullen worden.

Op dingsdag den 15den mei, des morgens te acht ure, zal te Rijswijk locale aanwijzing door één der ingenieur officieren gegeven worden.

De majoor, eerst aanwezend ingenieur voornd
W. BROUWER.

HUIS-KOLLECTE,

ten behoeve der Diakonie Armen en weezen der Hervormde Gemeente.

Diakenen der Hervormde Gemeente, als daartoe door de Hooge Regering dezer gewesten geautoriseerd, brengen hiermede ter kennisse van het deelnemend publiek, dat de gewone drie-maandelijksche huis-kollecte ten behoeve der armen en weezen dezer gemeente, over het 2de trimester van dit jaar, zal plaats hebben als volgt:

Op woensdag den 9den mei 1827, om de oost, buiten de stad, bevattende Jakatra, Goenongsaharie, Weltevrede en den weg naar Meester-Cornelis, door den broeder diaken *Seguelkoon.*

Op donderdag den 10den mei 1827, om de west, buiten de stad, (1ste gedeelte) bevattende Molenvliet, de Prinselaan, Rijs- en Noordwijk, door den broeder diaken *S. D. Schiff.*

Op vrijdag den 11den mei 1827, om de west, buiten de stad, (2de gedeelte) bevattende het Koningsplein en den weg van Tanabang, door den broeder diaken *Sorbier.*

Op zaturdag den 12den mei 1827, om de oost, binnen de stad, bevattende alle de grachten en straten der stad beoosten de groote rivier, door den broeder diaken *van Leeuwen.*

Op maandag den 14den mei 1827, om de west, binnen de stad, bevattende alle de grachten en straten der stad bewesten de groote rivier, door den broeder diaken *Pahud.*

Het kollegie van diakenen der Hervormde Gemeente.
DE VIRIEU.
Ter ordonnantie van hetzelve.
De Scriba,
BATAVIA, J. T. CANTER VISSCHER.
den 2den mei 1827.

VASTGESTELDE PRIJZEN.

	BATAVIA.		SAMARANG.		SOERABAIJA.	
	guld.	*cents.*	*guld.*	*cents.*	*guld.*	*cents.*
Tarwen brood de 14 oncen.	»	25	»	20	»	33½
Varkens-vleesch het katje.	»	26½	»	50	»	32
Ossen-vleesch het pond. . .	»	20	»	16	»	16

MARKTPRIJZEN.

	BATAVIA.		SAMARANG.		SOERABAIJA.	
	guld.	*cents.*	*guld.*	*cents.*	*guld.*	*cents.*
Klapper-olie per takker of 33 bottels.	7	»	11	88	6	»
Katjang-olie dito dito. . .	6	»	9	90	6	»
Dempel-olie per pikel. . .	»	»	28	»	28	»
Rijst per koijang.	75 a 85	»	120	»	100	»
Idem per gantang.	»	40 a 45	»	51	»	20
Brandhout de vadem van 18 voeten op 6	12	»	12	»	10	»

VENDUDEPARTEMENT.

Op zaturdag den 5den mei 1827.

Aan het kleeding Pakhuis, des ochtends te 10 ure, voor rekening van het Gouvernement, van eene partij tin, te Muntok aftehalen, en eene partij lijwaden, mitsgaders eene hoeveelheid van 64 ponden vlugge nooten olie, en eindelijk, een partijtje beschadigde koffij. En

Voor een huis in de Koestraat, van diverse bijwege van executie achterhaalde goederen, bestaande in wagens, paarden, bendij's, champang, onharige padie, huismeubelen, roode wijn, lijfeigenen; voorts zullen mede op die venditie worden verkocht een huisjongen en drie huismeiden, benevens eenige goud- en zilverwerken.

Op maandag den 7den mei 1827.

Voor het negotiehuis van *R. van Goldtsnoven* en Co., van paarden, meubelen, stolpen, glaswerken, porceleinen, dames kleederen, hoeden, linten, kousen, schoenen, bloemen, lakwerken, speeldoozen, vruchten op brandewijn, brabandsch bier en andere koopmansgoederen, enz; alsmede de navolgende lijfeigenen, *Fortuijn*, bekwame kleedermaker, met zijne vrouw *Diana*, huismeid.

En precies te 11 ure,

De navolgende vastigheid, voor rekening van wijlen jufvrouw *E. Pieters*

Zeker erf, bebouwd met een steenen pedak met pannen gedekt, staande en gelegen buiten deze stadspoort Rotterdam, in het oosterveld het 10de deel van het blok L, sub no. 76, bij de verponding doorloopende onder no. 4090.

Op dingsdag den 8sten mei 1827.

Voor het negotiehuis van *Forestier* en *Co.*, voor rekening des boedels van wijlen *Lautier*, van kleederen, meubelen, enz, voorts, rijst, roode wijn in kisten, olijfolie, witte wijn, boter in dubbeld fust, jenever in kisten en vele andere goederen meer.

Op woensdag den 9den mei 1827.

In het lokaal der Beurs, voor rekening van diverse kooplieden, van velerhande soorten van negotie goederen.

Op donderdag den 10den mei 1827.

Voor het negotiehuis van *Addison* en Co., op de Groote Rivier, van plect-, glas- en ijzerwerken, lakens, tafellakens, stolpen, maderawijn, tapijten, vijf engelsche wagens.

En precies te 11 ure,

De in de couranten van den 5 en 7den april jl., geannonceerde vastigheden, toebehoorende wijlen den heer Mr. *Jan Burger*, bestaande in een erf, waarop een steenen huis, combuis, dispens, slavenvertrekken, paardenstallingen, wagenhuis, enz, staande en gelegen te Noordwijk, kunnende de helft van de koopsom bij de weeskamer worden beleend.

wusteloos, in het bosch medegesleept. Eindelijk bij zich zelven gekomen, en het verschrikkelijk lot, dat hem te wachten stond, ten volle beseffende, herinnerde hij zich eenen kris bij zich te hebben en had tegenwoordigheid van geest genoeg. denzelven met de regterhand uittetrekken en, over den schouder heen, den tijger in den hals te verwonden. Het dier hierdoor verschrikt, liet zijne prooi los en is aan de gevolgen van deze wond gestorven; terwijl *Rekso Negoro* zich met veel moeite naar de naastbijgelegene dessa begaf.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

GROOT-BRITANNIE.

LONDEN, *den 2den december.*

De volgende bijzonderheden over de stoom-machines in Engeland, zullen welligt niet onbelangrijk voorkomen:

» De markies van Worchester was, in 1663, de eerste, die gebruik van eene stoom-machine maakte. In 1690 vervaardigde dokter *Papin* zijnen toestel, volgens het sijstema, om den stoom, door middel van het luchtledige, te doen werken. In 1698 leide kapitein *T. Saviary* de laatste hand aan een werktuig, hetwelk een wezenlijk nut had, en waarvan het gebruik in het graafschap Cornwallis nog heden in stand is, voor de pompen in de fabrijken; de kenteekenende aard van dit werktuig is die van, door middel van zamenpersing, een luchtledig in de buis te verwekken; dit is een der eenvoudigste tot op heden uitgevonden werktuigen.

» Vervolgens verscheen, in 1705, het atmospherische werktuig van New-Comen, aldus genaamd, uit hoofde der drukking van den dampkring, die noodig is, om den zuiger, welke door den stoom naar boven gedreven is, weder te doen vallen. Wij gaan eenige verbeteringen van het werktuig met stilzwijgen voorbij, tot aan den tijd van *Watt.* In 1757 werd *Watt*, van Glasgow, naar Cornwallis ontboden, om een der werktuigen van New-Commen te repareren. Alstoen voerde *Watt*, het aanmerkelijk verlies van brandstof en bij gevolg van de noodige magt, om de drukking der atmospheer op den zuiger te bewerken, waargenomen hebbende, de luchtpomp en den luchtverdikker in, door welker middel de stoom bevonden werd, hare kracht uit te oefenen, door boven en onder de zuiger geplaatste kleppen.

De ondernemers der mijnen van Cornwallis, het gewigt van deze verbetering op deszelfs wezenlijke waarde schattende, stelden allen *Watt* te werk. Na dezen goeden uitslag, drong de werkzame geest van dien werktuigkundige naar de volmaking van het werktuig van eenvoudige drukking, welks beurtelinge en wederkeerige werking hij weldra, door middel van zekeren hefboom, in eene cirkelvormige rondwenteling veranderde (in 1778). Tot dus verre had men zich, van de stoomwerktuigen, alleen tot pompen bediend; maar de rondgaande beweging, welke *Watt* dezelve had weten te geven, maakte hem de middelen gemakkelijk, om de beweegkracht van den stoom ook tot het voortbrengen van vele andere werkingen te bezigen.

Daar bleef echter eene zwarigheid over, namelijk de noodzakelijkheid, om, aan den balk, tegen over den cijlinder of buis, een gewigt aan te brengen, zwaar genoeg, om de bewegingen van het werktuig gelijk te maken. *Watt* ruimde deze zwarigheid, in 1784, uit den weg, door zijn beroemd werktuig met eene dubbelde magt of drukking, hetwelk tevens kracht, nut en gelijkvormigheid in de bewegingen in zich vereenigde. Het werktuig van *Watt* is dat, waarvan men zich gewoonlijk bedient onder den naam van werktuig van lage drukking (*low pressure engines*).

Watt vond ook nog een werktuig van eene verschillende soort uit, waarin de elasticke kracht van den stoom twee malen in hetzelfde werktuig gebezigd wordt, hetgeen gevolgelijk, veel brandstof bespaarde. De werktuigen van *Watt*, *Trewitiook* en *Wolf* zijn de meest in de kunsten gebruikelijke. De werktuigen met rondgaande bewegingen van *Dickson*, *Vottinger* en *Witte* zijn nog niet tot den noodigen trap van volkomenheid gebragt, en kunnen, in dat opzigt, geenszins met die der drie andere werktuigkundigen vergeleken worden.

Het eerste stoomschip, waarvan men zich in Groot-Britannie bediend heeft, is de Comeet geweest, die, in 1812, de Clyde, in Schotland, bevoer. Sedert dien tijd is het getal dier schepen op eene ongeloofelijke wijze toegenomen, en thans worden er niet minder dan vijf honderd in Groot-Britannie in gebruik geteld.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 9den december.*

Dezer dagen is alhier een engelsch courier gepasseerd, belast met depeches voor Madrid. Men wil, dat de inhoud dier depeches niet onbekend aan het ministerie is gebleven, immers sedert den dag, dat de courier alhier is gepasseerd, hebben de ministerielen de belangen der wettige bezitters van den portugeeschen troon andermaal met kracht doen gelden en in het midden gebragt, dat, zoo al *D. Pedro*, thans de onbetwistbare erfgenaam van de kroon van Portugal, op de eene of andere wijze afstand had gedaan van zijn regt, dit regt dan in allen geval op den oudsten zijner drie kinderen zoude vervallen, en geenszins op den infant *D. Miguel*, welken de portugeesche opstandelingen als hun hoofd schijnen te erkennen. Men houdt het daar voor, dat van de zijde van Engeland dergelijke zeer gegronde taal wordt gevoerd, en dat men het daaraan moet toeschrijven, dat de ministerielen de vernieuwde poging der portugeesche opstandelingen eene intrigue noemen, en den markies *de Chaves* voordragen als een verrader van zijnen wettigen Koning en een overheerscher van zijn vaderland.—Het lijdt dan ook weinig twijfel, of de intrigue is van hier door zekere welbekende partij aangesponnen geworden, welke zich zoo zeer bij het spaansche ministerie heeft doen gelden, dat dit zich reeds ten aanzien van Engeland in eenen neteligen toestand heeft gebragt, en welligt gaarne zoude zien, dat ook Frankrijk, ter vestiging der alleenheersching met den aankleve van dien, doorsloeg en de magt van Groot-Britannie braveerde.

den 10den december.

De berigten uit Madrid, met den gewonen post ontvangen, de dagteekening voerende van den 30sten november, melden, dat de portugeesche opstandelingen gelijkelijk van vier onderscheidene punten zijn opgebroken, ten einde gewapenderhand in Portugal te vallen;—dat de spaansche generaals *Quesada* in het zuiden, en *Longa* in het noorden, zich wel aan het hoofd van eenige koninklijke vrijwilligers hebben gesteld, ten einde die deserteurs (welke zich, zonder dat iemand zich deswege scheen te bekommeren, hadden gewapend en georganiseerd) na te zetten, doch dat het te voren wel konde worden berekend dat deze vervolging vruchteloos zoude afloopen.—Den 29sten liep in Madrid het gerucht, dat de colonne, die den weg naar Almeida had ingeslagen, tegenstand van de zijde der constitutionelen had ontmoet, doch iets zekers was 'er niet van bekend.

De partij der monarchalen, die van den beginne af aan in het geheim is geweest, geeft alleen bepaalde berigten omtrent het voorgevallene, als onder anderen: „dat, volgens een berigt uit Madrid tot den 4den, met den telegraaf overgebragt, de constitutionelen nog geenen wezenlijken tegenstand zouden hebben geboden;—dat eenige weinige hunner troepen, nadat de stad den 24sten door de *Miguellites* in bezit was genomen, zich in het kasteel hadden geworpen en den 26sten hadden gekapituleerd;—dat de colonne, welke den weg naar Olivenza had ingeslagen, almede geenen tegenstand had ontmoet, en dat de volksmenigte de meeste onverschilligheid te kennen gaf."—Naar den toon der ministeriele bladen te oordeelen, moeten 'er in de daad eenige berigten van dien aard zijn ontvangen. Behalve het berigt van het bezetten van het kasteel van Braganza, heeft men evenwel nog niets bepaalds van die zijde bekend gemaakt.

De papieren uit Lissabon tot den 28sten behelzen nog geen woord van den inval der opstandelingen, en maken gewag van het indienen van verscheidene adressen, gelukwenschingen bevattende wegens de vestiging der constitutie.—Reeds den 11den november is de expeditionnaire armee van Algarve, bestaande uit het 3de, 9de, 10de, 15de, 18de, en 21sten regiment infanterie en het 5de regiment kavallerie, ontbonden, en zijn de officieren en manschappen van die korpsen door de Infante-Regentes plegtstatig bedankt voor de bewezene trouw aan hunnen wettigen Koning en hun vaderland. In bijzondere brieven echter wordt verzekerd, dat er sedert den terugkeer van den ambassadeur uit Madrid oorlogzuchtige geruchten in omloop waren en men gewigtige gebeurtenissen verwachtte, doch op eenen krachtdadigen bijstand van Groot-Britannie rekende.

den 11den december.

Men heeft berigten uit Lissabon tot den 28sten november. Den avond te voren was men aldaar onderrigt van den inval der opstandelingen in Portugal, in het zuiden langs den weg van Villaviciosa, en in het noorden langs dien van Braganza. De bezetting van Lissabon was tegen de eerste, die van Beira tegen de tweede uitgetrokken en men meende, dat alles afhing van de wijze, op welke deze constitutionele troepen zich zouden gedragen. De ministers hadden eene langdurige conferentie gehad met den britschen ambassadeur.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den 8sten december.*

De oostenrijksche bladen behelzen berigten uit Konstantinopel tot den 10den november. Volgens dezelve is het zekere *Ahmed-Aga*, een koopman in pijpenkoppen, geweest, welke het ontwerp had gevormd, om het korps der Janitsaren te herstellen, en is hij in dat opzet door eene menigte kramers en handwerkslieden ondersteund, maar is het aan den anderen kant de Porte gelukt dien opstand te dempen, en sedert den 18den en 19den october de rust onafgebroken te bewaren. In de oostenrijksche berigten leest men, dat de turksche regering onophoudelijk bezig is met de genen, welke aan deze nieuwe muiterij hebben deel genomen, te regt te stellen, de minst strafbaren te verbannen en de strafbaarsten ter dood te brengen. In bijzondere brieven wordt verzekerd, dat er weder vele duizenden Turken om het leven zijn gebragt, en dat den 10den de strafoefeningen steeds voortduurden: dat de schrik, welke op deze wijze der menigte steeds werd ingeboezemd, dezelve alleen scheen te beletten nieuwe pogingen aan te wenden, om den vorigen stand van zaken te herstellen.

Omtrent de krijgskundige aangelegenheden is het nu met genoegzame zekerheid gebleken, dat de konstantinopolitaansche vloot den zeetogt van dit jaar zonder eenig wapenfeit van aanbelang heeft laten voorbijgaan; dat zij naar de hoofdstad des Rijks is teruggekeerd en noch Samos, noch Hijdra eenig nadeel heeft toegevoegd.

Men weet niet beter, of de Seraskier ligt nog steeds voor de acropolis van Athene. Ook de Turken spreken van den dood van *Goura*, welke in de maand october zoude hebben plaats gehad; sommigen willen, dat hij door zijne eigene soldaten zoude zijn omgebragt; anderen, dat hij door eene vijandelijke bom zoude zijn gesneuveld; men voegde er bij, dat van de turksche batterij bij den Pnijx steeds op de vesting werd gevuurd, en dat de kostbare overblijfselen der oudheid en bijzonder het Parthenon niet weinig door dit bombardement hadden geleden. Aan den anderen kant erkent men van de turksche zijde, dat de magt van *Karaiskaki* en *Fabvier* in de laatste noodlottige gevechten niet geheel en al is verstrooid, en verzekert men, dat zij andermaal een korps van 2 à 3000 man, deels Grieken en deels Phil-Hellenen, hebben bijeengebragt, en met hetzelve, het zij uit Eleusis, het zij uit Salamis, eene nieuwe poging hebben aangewend, om de turken uit den omtrek van Athene te verjagen; dat die poging wel niet is gelukt, maar dat de Grieken echter ten gevolge derzelve de bezetting van genoemde vesting met 200 man hebben versterkt; terwijl *Coletti* en *Caratasso*

aan den anderen kant eene landing hebben beproefd in den rug des Seraskiers, ten einde denzelven zijne levensmiddelen af te snijden.

Het bevestigt zich verder, dat *Ibrahim-Bassa* door gebrek aan leeftogt genoodzaakt is geworden Morea te doorkruissen, ten einde zoo veel mogelijk in zijne behoeften te voorzien; dat hij, bij dien togt, weder geenen tegenstand van eenig aanbelang van de zijde der Peloponnesiers heeft ontmoet, en alzoo tot op weinige uren afstands van Naupli is gekomen, doch geenszins, naar het schijnt, met voornemen, om die vesting te moeijen. Van de aankomst der egijptische vloot, die *Ibrahim* op nieuw van krijgsbehoeften en van leeftogt moet voorzien, is nog niets zekers gebleken.

Van de turksche zijde wordt verzekerd, dat 'er nieuwe oneenigheden tusschen de Grieken in Naupli zouden zijn uitgebroken, zoo zelfs, dat twee forten op elkander hadden gevuurd: — dat de kapitein van de stoomboot almede met de grieksche overheid in twist was geraakt, om dat hij geene andere bevelen meende te moeten eerbiedigen dan die van lord *Cochrane*; wat daar van is, zal nader moeten blijken.

Men wil voorts berigten hebben uit Konstantinopel van den 16den november, vermeldende, dat de britsche gezant reeds verscheidene vertrouwelijke conferentien met den Reis-Effendi, betrekkelijk de Grieken, zoude hebben gehad en dat men zich om verscheidene redenen meende te mogen vleijen, dat de Verhevene Porte ook in dat opzigt rekkelijker zoude zijn dan voorheen. Over het algemeen oordeelde men, dat de Sultan zich ten aanzien van zijne onderdanen in een zoodanigen toestand bevond, dat hij, immers voor als nog, geene der groote mogendheden iets konde weigeren, zoodra men zulks met den vereischten nadruk verlangde, en ten blijke daarvan werd opgegeven, dat de britsche gezant, ondanks zijne pogingen ter bemiddeling der grieksche zaken, eene luisterrijke voldoening had bekomen voor eene beleediging, welke zijner wacht door het gemeen was aangedaan. Zoo men de franco-turksche berigten uit Smirna mag gelooven, zoude 'er in geheel Klein-Azie slechts eene plaats zijn, in welke de partij der Janitsaren de bovenhand had gehad, doch had men dien tegenstand spoedig overwonnen en daarop de nieuwe verordeningen op het krijgswezen allerwege zien invoeren en eerbiedigen.

—Men wil in Trieste berigt hebben, dat de equipage van zekeren griekschen zeeroover, in de wateren van Caramanie door eene fransche oorlogsbrik vermeesterd, op het eiland Milo voor een franschen krijgsraad is te regt gesteld; — dat de rooverkapitein ter dood en de manschappen der equipage tot een dwangarbeid van 20 jaren zijn verwezen en dat de laatstgenoemde dien ten gevolge naar Toulon zullen worden gevoerd.

TURKYE.

SMIRNA, *den 27sten october.*

In ons dagblad *le Spectateur-Oriental* leest men de volgende berigten:

„De togt van *Jussuf*-pacha op Cogna heeft de rust van Klein Azie voor langen tijd verzekerd. Cogna was van alle de binnensteden de plaats, voor welke men het meest vreesde, aangezien het groot aantal Janitsaren, die dezelve bevat. De pacha, een zeer werkzaam en aan zijn Gouvernement verknocht man, had kennis bekomen van een soort van rekrutering, die verscheiden opperhoofden dezer militie in het geheim bewerkstelligden, en door welke zij vele vreedzame lieden overhaalden, om wanneer het oogenblik gekomen zou zijn, hunne zaak te dienen; reeds hadden 300 vertrouwelingen deel aan het komplot genomen. De pacha verzocht een firman, ten einde met gestrengheid te kunnen handelen, en dat kwaad, hetwelk geducht werd, te kunnen tegengaan. Hij ontving denzelven, en wachtte slechts met de uitvoering, tot dat de komst van *Jussuf*-pacha eene aanzienlijke magt in het land bijeengebragt zou hebben. De voornaamste schuldigen, vertrouwende op het geheim, dat in acht genomen was, werden, zonder tegenstand gegrepen, en ten getale van 80 ter dood gebragt. De anderen zijn gevlugt, doch kunnen de waakzaamheid der politie niet ontsnappen; reeds zijn verscheiden, eenige mijlen van Cogna, gearresteerd en hebben het lot van hunne medepligtigen ondergaan.

„De reiziger, welke ons deze bijzonderheden heeft medegedeeld, heeft overal in klein Azie, waar hij doorgekomen is, troepen volgens het nieuw sijstema zien in de wapenen oefenen. Overal is eene soort van conscriptie georganiseerd; ieder dorp moet aan het hoofd depot, hetwelk in de stad, waar de opperste regering resideert, garnizoen houdt, deszelfs contingent leveren. Deze conscriptie strekt zich slechts tot de jonge lieden uit, de getrouwde mannen worden niet toegelaten, ofschoon vele zulks verzoeken. In alle volkrijke plaatsen is het getal der tot den dienst bestemden veel grooter, dan de drilmeesters kunnen exerceren, en in dien die drilmeesters talrijk genoeg waren, dat men hen overal, alwaar zij noodig zijn, konde zenden, zou klein Azie weldra alleen een zeer aanzienlijk leger korps op de been kunnen brengen.

„Gisteren, den 26sten, is de turksche vloot, te Mytilene ten anker gezien. De exercitien worden aan boord van ieder schip met de grootste naauwkeurigheid verrigt. Reeds zijn 500 man volkomen onderwezen, en manoeuvreren met eene juistheid, welke door de fransche officieren, voor wien die exercitien hebben plaats gehad, bewonderd is geworden. Sedert meer dan 20 dagen heeft zich geen grieksch zeil in de vaarwaters van Mytilene vertoond; de vloot bevindt zich steeds te Samos.

„De berigten uit Attika behelzen, dat *Goura*, door het springen van eene bom, aan het been gekwetst is geworden. De batterij de Pnyx vuurt bij voortduring op de Acropolis. De Grieken van Athene, die genoodzaakt zijn geworden, om naar de citadel de wijk te nemen, toen de seraskier de stad bemagtigde, geene levensmiddelen meer van *Goura* bekomende, welke dezelve voor het garnizoen spaart, verlaten de vesting man voor man, en geven zich aan den seraskier over, die dezelven, met die menschelijkheid, welke hem onderscheidt, behandelt.

„De generaal *Fernig*, schoonbroeder van den graaf *Guilleminot*, verzeld van den heer *Huder*, aide-de-kamp van Z. Exc. en van den heer *Mimant*, aan de fransche ambasade geattacheerd, bevinden zich sedert verscheiden dagen in deze stad. Men denkt, dat zij voornemens zijn, zich naar Alexandrie te begeven, ten einde vervolgens eenen togt naar de binnenlanden van Egypte te doen. De graaf *de la Borde* bevond zich den 18den dezer maand te Homa; hij ging naar Donsley, in de nabijheid van het oude Laodicea, op reis, om de oude steden, gelegen aan den oorsprong van den Meander, te bezoeken.

„Den 18den, ten 6 ure en 12 minuten des avonds, hebben wij een zeer sterken schok van aardbeving gevoeld. Dezelve was horizontaal, van het noorden naar het zuiden; er is slechts een schok geweest, waarvan de golvende beweging 12 seconden geduurd heeft."

SCHEEPSBERIGTEN.

STRAAT-SUNDA.

Ingezeild.

Mei 5—Eng. schip *Lovetto*, W. Thompson, van Liverpool den 19den december, naar Batavia, passagier: de heer R. Diggles.

Doorgezeild.

Mei 5—Russ. schip *Hooper*, H. Poppen, van Padang den 17den april, naar Antwerpen.

BATAVIA.

Aangekomen.

Mei 5—brik *Philotax*, W. W. Boijle, van Samarang den 2den mei, met Zr. Ms. troepen, passagiers: luitenant De Sturler, de heer Everts en familie, de heeren Hossen, J. Jessen en H. Gedge.

Mei 6—schip *Baron van der Capellen*, J. H. Peter, van Amsterdam den 26sten december 1826, met Zr. Ms. troepen, passagiers: de heeren J. H. W. Ludwig, Gericke, Veldman, mevrouw Werleman, mejuivrouw Coveuhoven. — schip *Marij en Hillegonda*, H. Glazener, van Rotterdam den 26sten dito, passagiers: de heer Wentink, en juvrouw van Rijn. — Eng. schip *Louiza*, J. Mackij, van Calcutta den 19den april, passagiers: de heeren B. C. Verploegh, Grovers, mevrouw Mackij en 2 kinderen. — dito schip *Amity*, J. Gray, van De Kaap de Goede Hoop den 14den maart.—dito schip *Grenada*, J. Traill, van Sijdnij den 1sten dito. — dito brik *Oscar*, W. Stewart, van Mauritius den 11den dito.

Vertrokken.

Mei 6—schip *Mansoor*, Napus, naar Grissee.—schoener *Anna*, J. Hector, naar Soerabaija, passagier: de heer J. Davidson.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. fregat *Melampus*; korvet *Atalante*; schepen Mansoor, Concordia, Oemar Oesman, Marquis of Hasting, Handel Maatschappij, Baron van der Capellen, Marij en Hillegonda; brikken Josephina, Fatahilwahap, Willem, Philotax; schoeners Tiarsier, Swift, Dries.—Eng. schepen Phoenix, Maryan Sophia, Huskisson, Louiza, Grenada, Amity; brikken Ulysses, Oscar.—Amerik. brik Donabe.—Chinesche jonken Hokgoan, Hokhieu, Hongbaud.

SAMARANG.

Aangekomen.

April 29—Arab. schoener *Herman Willem Daendels*, Said Abdulla Bin Hoesin Habassij, van Grissee.

April 30—brik *Philotax*, W. W. Boijle, van Soerabaija, met Zr. Ms. troepen, passagiers: luitenants Sturler en Hossen.

Vertrokken.

Mei 2—brik *Philotax*, W. W. Boijle, naar Batavia, met Zr. Ms. troepen, passagiers: ritmeester Evers en familie, luitenants de Sturler en Hossen, de heeren J. Jessen en M. Gedge.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

April 29—schip *Anna Augustina*, J. F. Samuels, van Amboina den 26sten maart, passagiers: kapitein Everla, en jufvrouw J. G. Nouister. — brik *Goenoeng Apie*, W. H. Nash, van Banda den 21sten dito.

Vertrokken.

April 29—brik *Experiment*, J. F. Grum, naar Banda, passagier: luitenant Kleij.—brik *Philotax*, W. W. Boijle, naar Samarang en Batavia, met Zr. Ms. troepen, passagiers: luitenants Hossen en de Sturler.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. fregatten *Dageraad*, *Bellona*; brik *Siwa*; schepen Manok, Oeij Sinjo, Bonnijnan, Mastora, Fatal Barie, Esperence, Laju, Anna Augustina; brikken Sheva, Teksing, Kampar, Goenoeng Apie; bark Radjawalie; schoener Tartar. — Chinesche wankang Henkit.

ADVERTENTIEN.

De Resident van Batavia brengt ter kennis van de ingezetenen, dat het contract met de vorige aannemers voor het onderhoud en het begieten der wegen is geëxpireerd, en in afwachting van de nadere dispositie van het Gouvernement hieromtrent, de wegen en straten niet van 's lands wege worden begoten.

De ingezetenen worden mitsdien, naar aanleiding van eene Resolutie van Zijne Excellentie den Luitenant Gouverneur Generaal in Rade, d. d. 4 dezer maand no. 13 uitgenoodigd, om een ieder voor zijn huis, tuin of erf, te doen begieten *twee maal daags*, des morgens te 8 ure en des namiddags te 3 ure, dewijl het te vreezen zoude zijn, dat de verstuiving der wegen, door de aanhoudende passage van rijtuigen, gepaard met de tegenwoordige buitengewone hitte, de schadelijkste gevolgen voor de gezondheid der ingezetenen zoude te weeg brengen.

BATAVIA, *De Resident voornoemd.*
den 5den mei 1827. VAN HOGENDORP.

—Gedeponeerd aan 's lands haven en equipage werf te Batavia; een op den 12den junij 1824 ter reede aldaar opgevischt ijzeren anker, met houten stok, wegende meer of min 1000 ponden, waarvan de eigenaar onbekend is. De geen of genen, die vermeenen mogten eenig regt, actie of pretentie op hetzelve anker te hebben, worden verzocht, zich, van behoorlijke bewijzen voorzien, binnen den tijd van een jaar, te rekenen van de dagteekening dezer, deswege ten bureele van den ondergeteekenden te adresseren, zullende na verloop van gemelden termijn over hetzelve worden beschikt.

BATAVIA, *De Resident van Batavia,*
den 7den mei 1827. VAN HOGENDORP.

—De Resident van Samarang brengt bij deze ter kennis van alle eigenaren van vaste en onroerende goederen, in deze residentie gelegen, dat de belasting van het 1 pCt. op de getaxeerde waarde van vastigheden en onroerende goederen, zal worden geheven over het jaar 1827, in de maand mei aanstaande, en dat deze perceptie zal worden gedaan overeenkomstig art. 49 en 50 der, bij publikatie van den 28sten januari 1823, gearresteerde ordonnancie op het middel der verponding, door hem Resident, waarnemend kollecteur der landelijke inkomsten; zullende daarvoor dagelijks, zon- en feestdagen uitgezonderd, worden gevaceerd ten zijnen kantore in het stadhuis, van 's morgens 9 tot 11 ure.

Samarang, *De Resident voornoemd,*
den 28sten april 1827. H. J. DOMIS.

—De Resident van Samarang roept bij deze op alle degenen, die genegen mogten zijn aan het Gouvernement tegen betaling aftestaan transportkarren, draagpaarden, ossen, enz.; kunnende de zoodanigen zich aanmelden bij den luitenant-kolonel, onderinspecteur der militaire administratie in deze militaire afdeeling.

Samarang, *De Resident voornoemd,*
den 28sten april 1827. H. J. DOMIS.

—De Resident van Samarang maakt bij deze aan de belanghebbenden bekend, dat ten gevolge eener daartoe ontvangen autorisatie van Zijne Excellentie den Luitenant Gouverneur Generaal, en onder nadere approbatie van het Gouvernement, zal worden uitbesteed het leveren van een stel nieuwe tuigen, zoo voor de wagen als brieven post voor de stations in deze residentie, om de oost en west der hoofd-plaats Samarang gelegen.

De gegadigden zullen hunne inschrijvings billetten tot 14 dagen na dato dezer ter secretarie kunnen indienen, alwaar de conditien voor een ieder ter lezing zijn liggende, terwijl de opening der billetten op maandag den 14den mei zal plaats hebben ter secretarie voormeld, 's morgens te 10 ure.

Samarang, *De Resident voornoemd,*
30 april 1827. H. J. DOMIS.

HUIS-KOLLECTE,
ten behoeve der Diakonie Armen en weezen der Hervormde Gemeente.

Diakenen der Hervormde Gemeente, als daartoe door de Hooge Regering dezer gewesten geautoriseerd, brengen hiermede ter kennisse van het deelnemend publiek, dat de gewone drie-maandelijksche huis-kollecte ten behoeve der armen en weezen dezer gemeente, over het 2de trimester van dit jaar, zal plaats hebben als volgt:

Op woensdag den 9den mei 1827, om de oost, buiten de stad, bevattende Jakatra, Goenongsaharie, Weltevrede en den weg naar Meester-Cornelis, door den broeder diaken *Seijdelkoon.*

Op donderdag den 10den mei 1827, om de west, buiten de stad, (1ste gedeelte) bevattende Molenvliet, de Prinselaan, Rijs en Noordwijk, door den broeder diaken *S. D. Schiff.*

Op vrijdag den 11den mei 1827, om de west, buiten de stad, (2de gedeelte) bevattende het Koningsplein en den weg van Tanabang, door den broeder diaken *Sorbier.*

Op zaturdag den 12den mei 1827, om de oost, binnen de stad, bevattende alle de grachten en straten der stad beoosten de groote rivier, door den broeder diaken *van Leeuwen.*

Op maandag den 14den mei 1827, om de west, binnen de stad, bevattende alle de grachten en straten der stad bewesten de groote rivier, door den broeder diaken *Pahud.*

Het kollegie van diakenen der Hervormde Gemeente.
DE VIRIEU.
Ter ordonnantie van hetzelve.
De Scriba,
Batavia, J. T. CANTER VISSCHER.
den 2den mei 1827.

EDICTALE CITATIE.

Alzoo President en Leden in den Raad van Justitie te Batavia, op het daartoe door den Fiskaal bij denzelven Raad, *Jan van der Vinne*, R. O., voor en van wege het Gouvernement van Nederlandsch Indië gedaan verzoek, hebben verleend appointement van citatie bij edicte *ad valvas curiæ*, op en tegen alle degenen, die vermeenen eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben, op eene som van *f* 151:-34, zijnde het zuiver rendement van eene op publieke vendutie verkochte praauw, beladen met zes zakken en éene mand met koffij boonen, door de beambten der politie der stad en voorsteden van Batavia, in 's heeren wateren achterhaald, en waarvan geen eigenaar te vinden is;

Zoo is het, dat ik ondergeteekende eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij den Raad van Justitie voornoemd, bij deze voor de eerste maal dagvaard allen en een iegelijk, welke zouden vermeenen eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben op het hierboven vermelde vendu rendement van *f* 151:-34, om op donderdag den 14den juni 1827 des morgens te acht ure precies, ter openbare rolle van welmelden raad in persoon, dan wel bij gemagtigden, te compareren, ten einde hun vermeend regt en pretentie te instituëren, te aanhooren zoodanigen eisch en conclusie, als door den Fiskaal voornoemd, tot confiscatie van welmelde penningen zal worden gedaan en genomen, daartegen te antwoorden en te procederen als naar regten; sub pœne tegen de nalatigen of noncomparanten, dat zij zullen worden verklaard van hun regt en pretentie te zijn verstoken en hun deswege zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus geafficheerd en gepubliceerd, van de puije van het raadhuis te Batavia, op den 3den mei 1827.

De deurw. en gezw. expl. bij den raad van justitie te Batavia.
SCHOUTEN.

HUWELIJKEN.

Getrouwd, S. H. F. WREDE,
met
Batavia,
den 29sten april 1827. E. M. C. POLLONES, wed. *Sertijn.*

—Getrouwd, J. C. DIELL, *luitenant-kolonel.*
met
Batavia, Vrouwe F. H. BEEKHUIS, laatst wed.
den 1sten mei 1827. van wijlen den luit.-kol. *Meijnhardt.*

—Getrouwd, ANNE JEAN FRANÇOIS COENEN,
Soerabaija, met
29 april 1827. HENRIETTE ELISABETH ESCHE.

GEBOORTEN.

Heden verloste van een zoon, de geliefde echtgenoot van
J. C. G. BORWATER.
Bezoekie, *den 3 len april 1827.*

—Heden morgen beviel voorspoedig van eenen zoon, *C. E. Couperus*, geliefde echtgenoot van W. N. SERVATIUS.
Buitenzorg, *den 1sten mei 1827.*

—Den 12den november 1826 verloste te Amboina van eene welgeschapen dochter, de echtgenoot van den majoor der artillerie *Koenigsdoerffer.*

—Te Salatiga beviel op den 29sten april van eene dochter, de HoogwelGeboren vrouwe Baronnesse *van Reede van Oudtshoorn*, geboren *van Panhuijs.*

NAGELATEN BOEDELS.

Debiteuren en crediteuren van den overledenen *Pitzal Meijer*, worden verzocht daarvan binnen zes weken opgave en betaling te doen aan de executeuren.

Goenongsaharie, C. JUNG.
den 2den mei 1827. CHAMBON.

POST-KANTOREN.
BATAVIA.

Wordt ter kennis van het publiek gebragt, dat aan het postkantoor te Batavia, paketten voor brieven geopend zijn, om te worden verzonden:

naar	schip	kapitein
Rotterdam,	*Ned. schip Concordia,*	Bos.
Nederland,	*Eng. schip Phoenix,*	Anderson
Canton,	*Amerik. brik Dambu,*	Steergis.
Malakka,	*dito schip Ulysses,*	I-Ap Simiang.
Riouw en Siam,	*Siamsche wankang Goanseenghoat,*	Tjan Oko.
Siam,	*dito dito Kim Gioktay,*	Lim Gan.
Idem,	*dito dito Sim Goanhin,*	On Tjeingpo.
Idem,	*dito dito Taijgoan,*	I-E. Kietko.

Batavia, *De Postmeester,*
den 5den mei 1827. P. A. BIK.

SAMARANG.

De Resident van Samarang maakt bij deze aan de belanghebbenden bekend, dat het paket brieven, gesloten geworden en afgegeven geweest aan den gezagvoerder van het naar Nederland bestemde schip De Mercury, *C. Brodie*, weder ten postkantore is ontvangen, uithoofde dat schip, kort voor het bepaalde vertrek, eene andere bestemming heeft bekomen; zullende het paket gesloten blijven, om eerstdaags medegegeven te worden naar Antwerpen met het derwaarts bestemde schip Sir Charles Forbes, welk schip ter reede Samarang wordt verwacht en waarvoor inmiddels een paket tot verzending van brieven naar Nederland is geopend.

Samarang, *De Resident voornoemd,*
den 2den mei 1827. H. J. DOMIS.

VERTREKKENDE SCHEPEN.

Passage naar Nederland, met het welbezeilde nieuwe brikschip de WILLEM, van Rotterdam, gevoerd door kapt. *M. Schaap*, zullende vertrekken tegen het einde van deze maand.
TEN BRINK en REIJNST.
Batavia, 1 *mei* 1827.

VERTREKKENDE PERSONEN.

Tietje vertrekt naar Nederland.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

Te huur een huis op kampong Maleijo, een dito op Bidara Tjina en twee op Meester Cornelis, adres bij
K. HEIJNIS.

—Een huis te huur, op het Koningsplein, te bevragen bij *G. C. van Rijck*, aldaar.

—Het kantoor van den notaris *Bosse* is verplaatst op de groote rivier, op den hoek van de hospitaal-straat.

—Te huur het huis van *N. Rijnbout* in de gang Katapang, aan de Groote Rivier Crocot.

—Societeit de Harmonie. Bal en Souper, op dingsdag den 8sten mei 1827, op den gewonen tijd.

Batavia, W. A. KEUCHENIUS, *secretaris.*
den 4den mei 1827.

—De crediteuren van den heer *Louis Petel*, wonende onder Pekalongang, worden verzocht om uiterlijk binnen den tijd van zes weken dato dezer, zich te vervoegen ten kantore van den ondergeteekenden prokureur bij den Raad van Justitie te Samarang, te einde aldaar hunne pretentien optegeven, te zien verifieren en zoo doenlijk over de betaling een billijk en voor alle crediteuren voordeelig accoord te zien treffen.

Samarang,
den 2den mei 1827. DU CLOUX, *prok.*

—Hindermeijer heeft weder zijn kleedermakers winkel op Noordwijk opgeregt.

—Verloren, op den weg van Molenvliet, een boekje met modellen voor haarwerken, wordende diegenen, die hetzelve mogten gevonden hebben, vriendelijk verzocht aan 's Lands Drukkerij of aan den ondergeteekenden te willen overhandigen, als wanneer hij generens zal worden beloond.

Batavia, *den 6den mei 1827.* G. J. HEIJLIGERS.

Te BATAVIA Ter Lands Drukkerij.